

Font de la deessa Ceres que està situada a la muntanya de Montjuïc de Barcelona.

CELDONI GUIXÀ I ALSINA, BARROC O NEOCLÀSSIC?

PAU LLACUNA

Celdoni Guixà i Alsina és un d'aquells artistes que, tot i haver nascut a Igualada i haver tingut en el seu temps una certa relació amb la seva ciutat natal, avui és pràcticament desconegut per no dir oblidat. Per saber qui va ser, es pot recórrer, com a font d'informació més propera en el temps a l'escultor, a un article que l'any 1905 va publicar el setmanari *Nova Llevor*.¹ N'és l'autor Ramon N. Comas, que, segons diu ell mateix, treu la informació del fill de Celdoni Guixà.² He pres com a base aquest article per seguir la pista de la seva vida i obra, tot i que curiosament no s'hi esmenta cap de les obres que aquest escultor té o se li atribueixen a Igualada.

Si be desconeixem la professió del seu pare, la del seu avi, Antich Guixà, era la de fuster. Tenia una casa a la travessia del Roser, un carrer que avui ja no existeix i que anava des del carrer del Roser a l'actual carrer de sant Cristòfol.⁶

Sabem molt poca cosa de la vida a Igualada de Celdoni Guixà i de la seva família. Totes les biografies el situen a Barcelona ja des de molt jove,⁷ segurament perquè s'hi va traslladar la família. L'última notícia que datem i que fa referència a un fet familiar a Igualada és de l'any 1802, quan mor la seva germana Maria Rosa. En aquell moment, Celdoni Guixà tenia 15 anys.

VIDA

Celdoni Guixà i Alsina va néixer el dia 12 d'agost de 1787.³ El seu pare, Josep Guixà i Plana, s'havia casat amb Eulàlia Alzina i Caresmar el 17 de novembre de 1766.⁴ Ell va ser el sisè fill del matrimoni.⁵

1. Ramon N. Comas. "Celdoni Guixà, escultor igualadí". *Nova Llevor, Setmanari Autonomista*, núms. 19-21 (Igualada, 16, 23 i 30 de setembre de 1905).

2. "Per assó el que subscriu aquestes ratlles sent un goig especial en ser el primer que ha pogut conjuminar la biografia del oblidat artista igualadí, ab los datos adquirits per ell ja fa molts anys, precisament de son únich fill y al cap de quaranta anys d'haver abandonat aquest món; notes biogràfiques que circumstancies especials han motivat que fins are no's fessen públiques, apesar del bon desij que hi havia de donarles á conixer".

3. Arxiu Interparroquial d'Igualada. Llibres de Baptisme 1766-1787 – Registre 158 (1787).

4. AII. Llibre de Matrimonis 1726-1795 – p. 323 v.

5. Seguint els llibres de baptismes i defuncions de l'Arxiu Interparroquial d'Igualada podem conèixer els noms i el nombre de fills que va tenir el matrimoni Guixà-Alsina des del dia del seu casament fins a la mort, l'any 1802, de la seva filla Maria Rosa, novena filla del matrimoni: Maria (1778-1784), Esperança (1779-?), Josep (1780-?), Maria Rosa (1784-1788), Maria Rita (1786-1791), Josep (1789-?), Maria Rosa (1791-1802), Maria (1795-?) i Raymunda (1797-1799).

6. Arxiu Històric Comarcal d'Igualada. *Real Apeo de las casas tierras i personales de la vila de Igualada y su termino echos en el año 1765*. Real Catastro. Registre 189, p. 122 r.

7. Cal dir que la majoria de biografies tenen com a base la que hem citat, publicada a *Nova Llevor* l'any 1905. De tota manera, alguns historiadors diuen que és fill de Barcelona, molt probablement perquè Feliu Elias, a *L'escultura catalana moderna* (Barcelona: Ed. Barcino, 1928, p. 104), així ho afirma.

Els estudis d'escultura els aprèn de la mà de l'escultor Salvador Gurri a la Llotja de Barcelona.⁸ Sembla que durant uns anys va fer de professor a les Escoles Pies de Sant Antoni,⁹ on va ser mestre de Domènec Talarn i Ribot.¹⁰ Pels voltants de 1840 se'l situa de professor de gravat a la Llotja.¹¹

No sembla, però, que se sentís molt valorat en la seva època, ja que l'any 1841, quan va saber que l'Ajuntament volia fer unes estàtues per a la façana de l'edifici de l'Ajuntament (segurament es tracta de les que després va realitzar Josep Bover de Jaume I i de Joan Fivaller), Guixà va escriure una carta explicant el seu currículum i demanant que se'l tingués en consideració, tot esmentant les obres que havia fet per a l'Ajuntament. És curiós que no hi esmenti cap de les escultures de caire religiós que se li atribueixen a Barcelona, així com tampoc la Font de Ceres que va fer l'any 1825 o la participació que va tenir en la de Neptú l'any 1826.

Va tenir un taller al carrer de Jerusalem de Barcelona.¹² Morí el 5 de juliol de 1848.¹³

OBRA

L'obra de Celdoni Guixà té dues vessants: les escultures de caire civil i les de caire religiós o imatgeria. Bona part de la imatgeria ha desaparegut o ha estat destruïda com a conseqüència de la revolució de 1936. A més, a causa de la desaparició de fons i de la informació de la pròpia família,

8. Ràfols J.F., *Diccionario de Artistas de Cataluña*. Barcelona: Albertí, 1966, vol. 2, p. 379.

9. Ho explica Josep M. Garrut a la *Gran Enciclopèdia Catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana S.A., 1980, vol. 14, p. 135.

10. Domènec Talarn i Ribot, escultor (1812-1902).

11. *Gran Enciclopèdia Catalana*, cit., vol. 8, p. 333.

12. Josep M. Garrut, *Gran Enciclopèdia Catalana*, cit., vol. 14, p. 135.

13. M. Antònia Bisbal i Sendra, M. Teresa Miret i Solé, *Diccionari Biogràfic d'Igualada*. Barcelona: Fundació Vives i Casajuana, 1986, p. 104.

avui, en intentar fer un inventari de les seves obres, ens trobem que, si bé podem afirmar-ne l'autoria d'algunes, les restants sols les hi podem atribuir.

Dins el primer grup tenim:

Barcelona

- 1825. *Font Monumental de Ceres. Plaça de Sant Jordi. Montjuïc*. És una font sortidor circular que es va construir l'any 1825 i que es va situar al passeig de Gràcia, a l'alçada del carrer de Provença. Consta d'una columna central en la part superior, on hi ha l'escultura de la deessa Ceres amb unes espigues a la mà. L'estàtua, molt rica en draperia, té una lleugera inclinació del maluc que recorda la corba praxtel·liana. La columna està sustentada per quatre dofins que treuen aigua per la boca. Oposada als dofins i adossada a la paret de tancament del sortidor, hi ha una figura fantàstica que recorda un amfibi que també treu aigua per la boca.

Aquesta font, l'any 1874, va ser traslladada a la plaça de Blasco Garay, al Poble Sec. La localització definitiva va ser l'any 1929, quan, amb motiu de l'Exposició, va ser traslladada a Montjuïc, prop del Poble Espanyol.¹⁴

- 1826. *Font del Neptú. Plaça de la Mercè*. Va ser encarregada per la Junta del Port de Barcelona l'any 1825.¹⁵ Inicialment, va ser instal·lada l'any 1826 al Pla de Palau. Uns anys més tard (1919), va ser portada a Montjuïc, però a causa de la construcció de la Fundació Miró va ser desmuntada i l'any 1983 va ser instal·lada definitivament a la plaça de la Mercè.¹⁶

15. Judit Subirachs i Burgaya. *L'escultura del segle XIX a Catalunya*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1944, p. 178.

16. *Barcelona, art i aigua*, cit., p. 52.

14. *Barcelona, art i aigua*. Barcelona: Editorial Aldina S.A., 1986, p. 128.

Font de la deessa Ceres que està situada a la muntanya de Montjuïc de Barcelona.

Placa situada a la façana de l'Ajuntament de Barcelona, on figura l'antic nom que tenia la plaça de Sant Jaume, "Plaza de la Constitución".

Aquesta font va fer-la conjuntament amb l'escultor Adrià Ferran. L'obra de Celdoni Guixà són les quatre esfinxs que suporten el pedestal del rei Neptú.

- 1840. Placa de "Plaza de la Constitución". Façana de l'Ajuntament. Plaça de Sant Jaume.¹⁷ Aquesta placa va ser dissenyada per l'arquitecte Oleguer Vilageliu Castells¹⁸ i va ser col·locada a la façana de l'Ajuntament el 19 de novembre de l'any 1840.

La composició està presidida pel rètol que diu Plaza de la Constitución, flanquejat a un costat per la figura d'una dona al·legoria de la Constitució que porta en una mà l'escut de la ciutat, mentre que amb l'altra porta el llorer de la victòria. A l'altre costat del rètol hi ha la figura d'un lleó, símbol de la força i la justícia. Reclzada sobre el rètol hi ha la bandera que embolica les palmes del martiri i una branca d'olivera símbol de la pau. A sobre, un gall amatent sembla cantar la sortida del sol, indicant que comença una nova era. A l'horitzó, el mar amb un vaixell i dues columnes amb la

inscripció "plus ultra" (més enllà) indicant que a partir de Barcelona hom pot arribar a tot el món. Del dibuix d'aquesta placa se'n van fer litografies que va repartir el periòdic *El Constitucional*.

- 1840. Vuit capitells de la façana de l'Ajuntament.¹⁹ Plaça de Sant Jaume. Es tracta dels quatre capitells de les columnes i dels quatre de les pilastres que hi ha a la façana que va projectar Josep Mas i Vila per a l'Ajuntament de Barcelona.

Igualada

- 1817. Porta d'accés al cementiri vell.²⁰ El cementiri de l'avinguda de Pau Casals és avui ja el cementiri vell de la ciutat, ja que, en la zona de polígon industrial, se n'ha construït un de nou. L'any 1816, i a causa d'una ordre del capità general del Principat, en la qual s'ordenava que els cementiris situats en els interiors de les viles es traslladessin als afores de les poblacions,²¹ l'Ajuntament d'Igualada

17. Arxiu Municipal Administratiu de Barcelona. Llibre d'Acords Municipals, 1840, vol. 3, 6r.

18. Judit Subirachs i Burgaya. *L'escultura...*, cit., p. 197.

19. Arxiu Municipal Administratiu de Barcelona. Expedient d'Obres Públiques núm. 1129 -3/1 - 1840.

20. Arxiu Comarcal d'Igualada. Llibre d'Actes de 1819, foli 93.

21. Ignasi Castelltort i Miralda, *Anecdotari Igualadí*. Igualada: CODI, 1983, p. 142.

Porta d'entrada al cementiri d'Igualada.

va encarregar a Josep Bofarull el projecte del nou cementiri.²² Signà el projecte l'any 1817 i el 28 de maig de 1819 es beneïa amb tota solemnitat.

La porta d'entrada és obra de l'escultor igualadí Celdoni Guixà. Té dues columnes dòriques que flanquegen l'entrada, que és un arc de punt rodó. A la part superior, que ha estat modificada segons el projecte original, hi havia la inscripció i l'escut de la Ciutat que avui trobem a la paret de l'atri, i que diu: "D.O.M. ESTE CEMENTERIO FUÉ CONSTRUIDO / Á EXPENSAS DE LOS ARBITRIOS DEL COMUN DE LA VILLA DE IGUALADA, / EN EL AÑO M.DCCC.XIX. / Y EN EL XII. DEL REINADO / DE NUESTRO AUGUSTO SOBERANO / D. FERNANDO VII. DE BORBON D.D.G."

Actualment hi ha un escrit que diu: "Bienaventurados los que mueren en el Señor. Año 1875".

22. AHCI-AMI - Llibres d'Actes de 1830.

Monestir de Montserrat

- 1829. *Cadirat del Cor*. És una obra projectada per l'arquitecte Antoni Cellés. Situat en dos ordres, consta de 80 escons, separats entre ells per una representació d'animals carnívors, ocells rapinyaires, càprids, canins, èquids, etc.²³ En el respatller superior, a l'últim ordre de cadires, hi ha una columnata jònica que està rematada amb una balustrada.²⁴

- 1829. *Decoració de la gran reixa*. Desapareguda. L'any 1829 s'aproven els plànols de restauració de l'església fets per Antoni Cellés. Aquest arquitecte projecta separar la capella major i el presbiteri de la resta de la nau amb una gran reixa de ferro. El reixat fou encarregat al serraller manresà Lluís Mascou i els elements ornamentals sobreposats al tallista Celdoni Guixà. L'ornamentació, tota de fusta daurada, consistia en una garlanda i especialment en una cartel·la commemorativa de "La gran piedad de Fernando VII" situada damunt la porta, sobre la qual dos àngels sostenien un pavelló amb les armes reials. Aquests elements foren retirats l'any 1868 en l'ocasió del destronament de la reina Isabel II. La reixa va ser retirada els primers dies de l'any 1893 i va ser col·locada sota l'arcada del cor superior, entre la segona i la tercera capella.²⁵

- 1829. *Faristol del Cor*. Desaparegut. Era de planta quadrada sostingut pels símbols bronzejats dels quatre evangelistes i coronat amb un calvari policromat amb figures de la Verge Maria i santa Magdalena. El cor fou retirat a principis del segle XX i destruït per error l'any 1949.²⁶

23. Josep de C. Laplana, *Montserrat, mil anys d'art i història*. Manresa: Angle Editorial, 1998, p. 136.

24. Josep de C. Laplana, *ibid.*, p. 133.

25. Francesc Xavier Altés i Aguiló. *L'església nova de Montserrat (1560-1592-1992)*. Montserrat: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1992, p.185-186 i 215.

26. *Ibid.*, p.188.

- 1829. *L'orgue*. Junt amb Antoni Cellés construeix, també, la talla de la façana neoclàssica de l'orgue, que l'any 1896 deixa de ser visible en ser-n'hi col·locada una altra al davant d'estil neogòtic que la unifica amb l'orgue, que havia estat construït a la tribuna del davant.²⁷

OBRA ATRIBUÏDA

L'obra atribuïda és molt més abundant, i pràcticament tota religiosa. Hi trobem:

Barcelona

- *Altar de la capella de la Providència. Església del Pi. Desaparegut*. La imatge de Nostra Senyora de la Divina Providència era una figura d'una verge seient amb el fill a la falda.²⁸ El retaule era d'estil neogòtic. A més de la imatge de la Verge hi havia la de sant Antoni de Pàdua, sant Joan Baptista, sant Nicolau, sant Joan Evangelista i sant Bernat. Aquest altar va ser intercanviat pel de sant Pancràs l'any 1928.²⁹

- *Verge de l'Amor Formós. Església de Santa Maria del Mar. Desapareguda*. Tal com es pot veure en les calcografies que es van fer d'aquesta escultura,³⁰ es tractava d'una imatge de la Verge sobre uns núvols, amb els braços oberts, i acompanyada d'uns àngels. Portava una corona reial. També sembla que d'aquesta imatge se'n van fer còpies de guix.³¹

27. *Ibid.*, p. 188.

28. Ramon N. Comas, art. cit., núm. 20 (Igualada, 23 de setembre de 1905).

29. Tomàs Vergés, *Santa Maria del Pi i la seva història*. Barcelona: Ed. Formiga d'Or, 1992, p.89-90.

30. Arxiu de Ca l'Ardiaca, registres 2059 (color) i 2063 (blanc/negre).

31. Ramon N. Comas, art. cit., núm. 20 (Igualada, 23 de setembre de 1905).

Calcografia de la verge de l'Amor Formós, avui desapareguda, que s'atribueix a Celdoni Guixà i que es trobava a l'Església de Santa Maria del Mar de Barcelona.

- 1831-1835. *Capella del Santíssim. Església de Santa Maria del Mar. Desapareguda*. Aquesta capella va ser encarregada a l'arquitecte Francisco Vila, que presentà el plànols el 28 de juliol de 1831. L'obra es va acabar el 1834 i el 2 de febrer de 1835 va ser beneïda. L'escultura de capitells i canelobres és de Celdoni Guixà.³²

Tanmateix, Ramon N. Comas parla d'un grup amb el Pare Etern assegut en un tron, beneïnt Jesús crucificat i la Verge plorosa al peu, acompanyada d'uns àngels que porten algun impropèrit de la passió de Crist. També explica que va fer el sagrari amb un relleu del Sant Sopar.³³

32. Bonaventura Bassegoda, *Santa Maria del Mar. Monografia històrico-artística*. Barcelona, 1925, p. 253-254.

33. Ramon N. Comas, art. cit., núm. 21 (Igualada, 30 de setembre de 1905).

- 1836. *Relleus de l'edifici del Porxos d'En Xifré*. La casa Xifré o els Porxos d'En Xifré van ser construïts l'any 1836, obra dels arquitectes Josep Buixareu i Francesc Vila. La col·laboració de Celdoni Guixà en els relleus de la façana d'aquesta casa és controvertida. En el text publicat a *Nova Llevor* per Ramon N. Comas es dona com a certa l'autoria dels bustos dels navegants Colom, Pizarro, Cortés, Encilla i Elcano. Diu que “*estan esculpits en el frontis de la casa Xifré, afegint dit historiògraf que, a no haver produït en Guixà altres obres que els esmentats relleus, seria digne de figurar entre els més notables professors de l'escultura catalana*”. Segons els historiadors contemporanis, no es poden atribuir aquests relleus a Guixà de manera tan categòrica, ja que assenyalen que hi ha diversos autors de l'època que intervenen en la decoració d'aquesta casa. Amb tot, Judit Subirachs diu: “*Guixà també col·laborà amb Ramon Padró i Domènec Talarn en la realització dels relleus de l'edifici dels Porxos d'En Xifré*”.³⁴

- *Escultura de Flora. Al desaparegut Jardí del General. Desapareguda*. És difícil d'establir l'existència d'aquesta escultura. En la carta que Celdoni Guixà fa a l'Ajuntament l'any 1841, parla de “la estàtua del Jardí de la Esplanada”,³⁵ però no queda clar si es tracta de l'estàtua de Flora o de la de Ceres, ja que aquesta l'havia feta el 1825. Ramon N. Comas esmenta aquesta escultura, situada al Jardí del General;³⁶ de tota manera, ni Judit Subirachs ni Ramon Muntaner l'esmenten.³⁷ En aquest jardí hi havia nou estàtues de marbre, cinc de cos sencer i quatre de mig cos, que representaven diverses al·legories, a més a més d'una nereida situada a l'estany circular emplaçat al

centre del jardí. Ramon Muntaner precisa que hi havia quatre bustos que representaven l'Afflicció, la Modèstia, la Soledat i la Follia, les estàtues de Ceres, Minerva, la Medicina i la Fidelitat i un grup amb Adriana i Bacus.

Igualada

- *Verge del Àngels. Església de Santa Maria d'Igualada. Desapareguda*. En el calendari que la botiga de Cal Josep va editar l'any 1916, s'atribueix a Guixà aquesta Verge del Àngels.³⁸ Aquest altar estava situat en el lloc on avui hi ha el de la Pietat. L'altar es va renovar l'any 1930, gràcies a l'aportació de la família Cendra Muntadas; el projecte el va fer Cèsar Martinell i el va realitzar Talleres Mollà S.A. de Barcelona. En la renovació del projecte es conservava la imatge que ja existia, així com el plafó anomenat de les “ànimes del purgatori”, tal com consta en el contracte que signa Cèsar Marinell.³⁹ La Verge està dreta, flanquejada per dos àngels i sobre un núvol, d'on surten també caps d'àngels, té una mà al pit i una altra d'alçada com assenyalant al cel.

- *Verge jaient. Altar de la cort de Maria. Església de Santa Maria. Desapareguda*. També és el calendari de Cal Josep que atribueix aquesta Verge a Celdoni Guixà.⁴⁰ Aquest conjunt estava presidit per una gran medalló amb el “Nom de Maria” amb un àngel que porta la corona de les 12 estrelles. La imatge, ajaguda al mig d'un cadafal, està rodejada d'un cor de petits àngels que li fan custòdia. L'altar de la Cort de Maria estava situat en el lloc on avui hi ha el de la Sagrada Família.⁴¹

34. Judit Subirachs i Burgaya, *L'escultura...*, cit., p. 67.

35. Arxiu Municipal Administratiu de Barcelona – Expedient d'Obres Públiques: 1130 3/1 (1841).

36. Ramon N. Comas, art. cit., núm. 20 (Igualada, 23 de setembre de 1905).

37. Judit Subirachs i Burgaya, *L'escultura...*, cit., p. 178. Ramon Muntaner, *La Barcelona vuitcentista, reculls històrics (1801-1900)*. Barcelona: Llibreria Catalonia, 1929, p. 19.

38. Gil Brea, *Calendari de Cal Josep 1916*.

39. Arxiu del Col·legi d'Arquitectes de Barcelona. Fons Cèsar Martinell. Contracte entre Talleres Mollà S.A. i la família Cendra Muntadas.

40. Gil Brea, *Calendari de Cal Josep 1916*.

41. Gil Brea, *Calendari de Cal Josep 1916*.

- *Immaculada de la botiga de Cal Parera (col·lecció particular)*. *Immaculada de la cereria de Cal Cardona (col·lecció particular)*. *Immaculada de la botiga de Cal Senyor Magí (col·lecció particular)*. *Immaculada de la Farmàcia de cal Bausili (col·lecció particular)*.⁴² El conjunt de les imatges fetes per a aquestes botigues responen a un esquema molt semblant. Una imatge de la Immaculada sobre una bola del món on hi ha una mitja lluna, símbol de la Verge acompanyada d'àngels.

Verge de l'antiga botiga de Cal Parera de la plaça del Pilar d'Igualada, atribuïda a Celdoni Guixà.

42. Aquesta darrera escultura encara està situada en una fornícula en les prestatgeries de la farmàcia.

Mataró

- 1841. *Grup escultòric de l'edifici de les Peixateries*.⁴³ Aquest edifici va ser projectat per l'arquitecte Garriga i Roca.⁴⁴ Els grups escultòrics fets per Celdoni Guixà són: dos grups de nens (*puttis*) que manipulen peixos, un plafó central amb l'escut de Mataró i, finalment, dos relleus sobres les portes laterals amb la representació d'un peix fantàstic que treu aigua per la boca.

- *Jesús de Natzaret*. Aquesta escultura sols la cita Ramon N. Comas. No hi ha cap més indicati de l'existència d'aquest Jesús.⁴⁵

Tàrraga

- 1846 (?). *Verge de l'Alba*. La imatge que s'atribueix a Celdoni Guixà, feta a Tàrraga, podria ser la Verge que presidia l'altar major de la parròquia a partir de l'any 1846 i fins al 1936. La nit del 26 de maig del 1845 la parròquia de Santa Maria de l'Alba va patir un gran incendi que va afectar amb especial violència el retaule de l'altar major, però que es va estendre també per tota la resta de l'edifici.⁴⁶ Com a conseqüència d'aquest desastre, si fa no fa un any més tard, es va procedir a l'arranjament de l'església. Es van refer l'altar, el retaule i la Mare de Déu de l'Alba.

Si donem per bo el que diu Ramon N. Comas quan parla de l'obra de temàtica religiosa, esmenta: "Igualment acredità a en Guixà de notable esculp-

43. Ramon N. Comas, art. cit., núm. 21 (Igualada, 30 de setembre de 1905).

44. *Recorregut pel neoclàssic: les fàbriques i el vapor de Mataró*. Mataró: Institut Municipal de Promoció Econòmica, 1996.

45. Ramon N. Comas, art. cit., núm. 21 (Igualada, 30 de setembre de 1905).

46. Josep M. Planes i Closa, *La parròquia i la vida religiosa de Tàrraga, segles XVI-XIX*. Tàrraga: Parròquia de Sta. Maria de l'Alba, 1994, p. 166.

tor,(...) la Mare de Deu del Alba que ocupa el lloch preferent del retaule anexe al altar major de la parròquia de Tàrraga”⁴⁷ La Verge de Tàrraga era una gran imatge seient amb el nen a la falda, que portava un estel al pit, advocació de la Verge “Estel de matí”, és a dir, de l’Alba.

SOBRE L’OBRA DE CELDONI GUIXÀ

L’obra de Celdoni Guixà es desenvolupa entre l’últim barroc i el neoclassicisme vuitcentista, amb una base realista i popular. És un d’aquells artistes que practicaran l’estil pervivent (barroc) i el nou estil (neoclassicisme), i ho faran de manera simultània, com van fer Gurri (mestre d’en Guixà) i Ramon Amadeu.⁴⁸

La pràctica d’aquest dos estils es diferencia clarament en la destinació de l’obra, mentre que en la pública utilitza el nou estil neoclàssic (la font monumental dedicada a la deessa Ceres, la placa de la plaça de la Constitució i els capitells de la façana de l’Ajuntament, el relleus de la casa Xifré, la font de Neptú, totes aquestes obres a Barcelona; la porta del cementiri d’Igualada i les escultures de l’edifici de les peixateries de Mataró). En l’obra religiosa continuarà amb el vell barroc: així, les escultures de Guixà tenen encara la pervivència de l’ofici de l’artesà imatger, hereva de la forta tradició que hi havia a Catalunya, representant un tradicionalisme autòcton.⁴⁹ Són imatges que tenen una certa teatralitat, encara que més moderada en els moviments i la draperia, però que no defugen del gust popular i d’un

esperit volgudament religiós.⁵⁰ Dins aquest context podem distingir clarament dos grups: les imatges per vestir (Nostra Senyora de la Providència del Pi de Barcelona i la Verge Jaient i la Mare de Déu de la Cort d’Igualada) i les que es presenten com a escultures exemptes (la Verge de l’Alba de Tàrraga, la sèrie d’Immaculades de les botigues i la Verge dels Àngels d’Igualada).⁵¹ L’excepció la trobarem a Montserrat, on, tot i treballar en un projecte destinat a l’església, l’obra final és més d’estil neoclàssic.

Vist tot això, cal deixar constància que, en la majoria del casos, Guixà utilitza el nou estil i ho fa com a executor d’un projecte que ha dissenyat una altra persona, excepte la porta del Cementiri d’Igualada o la Font de Ceres. En canvi, pel que fa a la imatgeria religiosa, si donem per fet que és seu tot el que se li atribueix, gairebé mai no tenim constància que treballi sota les directrius de ningú, i és en aquestes obres on trobem molta més expressió i vivència. Sembla, doncs, bastant clar que Guixà es trobava molt més còmode en aquesta faceta de caire religiós.

Per tant, Celdoni Guixà va viure un període de transició. No va innovar ni va marcar estil, va seguir i es va servir del que es feia, més com un bon artesà que no pas com un artista creador.

PAU LLACUNA I ORTÍNEZ (Igualada, 1952) és llicenciat en Filosofia i Lletres, especialitat Història de l’Art. És autor de diverses obres sobre el patrimoni igualadí. Gestor cultural, actualment és el gerent de la Fira de Teatre al Carrer de Tàrraga.

47. Ramon N. Comas, art. cit., núm. 21 (Igualada, 30 de setembre de 1905).

48. *L’art català*. Barcelona: Aymà S.A. Editora, 1958, p. 230.

49. Judit Subirachs i Burgaya, *L’escultura...*, cit., p. 63.

50. La temàtica i l’estil de la imatgeria religiosa en aquesta època es pot seguir bé consultant: Joan Triadó, *Història de l’Art Català. L’època del Barroc, s. XVII-XVIII*. Barcelona: Edicions 62, 1984 i Santiago Alcolea, *Escultura del segle XIX. Del neoclassicisme al realisme*. Barcelona: Fundació Caixa de Barcelona, 1989.

51. Aquestes imatges tenen una semblança molt gran, tant pels colors com per la posició de la Verge, amb les Immaculades que pinta Murillo en el segle XVII, molt vigent en la iconografia popular encara en el segle XIX.